

MAGYAR LAPOK

+ 3 lei

Taxa postală p. aprobată Dir. 1934.

ROMANIA

1934.

Nagys-Ramaszetter Róbert urnak

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 292 (1438) szám * Csütörtök, 1936 december 24

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

A Balkánszövetség jegybankjai bevégezték athéni értekezletüket

A pénzügyi állandóság mellett foglaltak állást és a behozatali kereskedelem szabadabb tételét sürgetik. — Maguk közötti könnyítésekkel javítanak a csereviszonyokon

Bucuresti. Saját tud. A balkánszövetségi bankkormányzók athéni értekezletén beismerték annak a szükségességét, hogy enyhíteni kell az árubehozatali tilalmak rendszerén, sőt a lehetőség szerint fel kell függeszteni azt. Szükségesnek mondták ki, hogy a clearing-egyezmények rendszerével hagyjanak fel, vagy legalább is enyhítsenek ezen a rendszeren.

Kivánatosnak mondták, hogy a csereviszonyok szabadabb rendszere általánosodjék, s evégett nemzetközi együttműködés legyen.

Megállapították, hogy a Balkánszövetség államainak bankjegyforgalmi és pénzügyi helyzete szükségessé teszi, hogy a pénzügyi állandóság megmaradjon, s a szövetség jegybankjai maguk közötti eljárásban igyekezzenek hozzájárulni a nemzetközi csereviszonyok megjavításához. Ennek a keresztülvitele azonban egyúttal az aranyzárókra vonatkozó megállapodások felülvizsgálatát is jelenti.

Az angol-olasz megegyezés Rómában előbbre jutott

Ciano gróf olasz külügyminiszter és Drummond angol nagykövete közölt létrejött az általános megállapodás. — Az olasz király abessziniai császári címe az újesztendei diplomáciai üdvözlésekben

Londonból jelentik: Sir Erik Drummond római angol nagykövete hosszas megbeszélést folytatott gróf Ciano olasz külügyminiszterrel. Elvi megegyezés jött létre közöttük a földközi tengeri ügyben folytatott tárgyalások során. A részletkérdések kidolgozása az újév napja utáni időkre maradt, de január első felében várható az egyezmény aláírása.

A diplomáciai testülethez a királyi udvar részéről értesítés érkezett, hogy 1937. január elsején a diplomáciai testület újévi szokásos fogadása elmarad. Beavatott körök magyarázata szerint az intézkedés azért történt, mert a királyi udvar nem akarja kényszerhelyzetbe hozni azoknak az országoknak a diplomáciai képviselőit, akik még hivatalosan nem ismerték el az abessziniai olasz hódítást és az olasz király abessziniai császári címét.

AZ ABESSZINIAI OLASZ HÓDÍTÁS
ÚJABB ELISMERÉSEI.

Rómából jelentik: Az Abesszinia ügyében folyó diplomáciai tárgyalások során úgy Anglia, mint Franciaország külügyminiszteriumai megállapították, hogy már egész

Abesszinia területe Olaszország tényleges hatalma alatt áll, s ennek diplomáciai következményeit le kell vonni. Ennek megfelelően mindkét külügyminisztériumban intézkedtek, hogy a volt népus melletti követségeket megszüntessék. A követségek helyére konzulátusokat állítanak, hogy ezek útján a gazdasági összeköttetést fölvehessék az új tényleges uralommal. Anglia és Franciaország után Chile, Belgium és az Északamerikai Egyesült Államok kormányai is hasonló elhatározásra jutott.

Párizsból jelentik: A Petit Journal szerint Anglia, Olaszország és Franciaország között a földközi-tengeri megegyezés létrejöttnek tekinthető. A megegyezés az abessziniai kérdéssel s Olaszország népszövetségi közreműködése újrafelvételével is kapcsolatban van, ami együttvéve azt jelenti, hogy Európa felől elmúlt a háború veszélye. A lapnak diplomáciai körökből szerzett értesülése az, hogy az abesszin kérdés végleges elintézésére a Népszövetséget januárban rendkívüli ülésre fogják összehívni. Ez alkalommal megállapítják, hogy Abessziniának nincs önálló államisága, s ezen a címen törlik a Népszövetség tagjai sorából.

Egyiptom első függetlenségi ünnepe

Kairóból jelentik: Kedden lép életbe a december 2-ikán aláírt angol-egyiptomi szerződés, melyben Anglia elismeri Egyiptom teljes függetlenségét. A zéletbeli ünnepelés azzal kezdődik, hogy a nemzetgyűlés ünnepélyes külsőségek között ratifikálja az egyezményt s országos határozatban

úgy a belföld, mint a külföld tudtára adja Egyiptom állami függetlenségének teljességét. Az országos határozat kimondásánál a parlament hallgatóságában ott lesz a diplomáciai testület is. Ez alkalomra Anglia eddigi egyiptomi főbiztosát nagykövetté nevezik ki.

Gondolatok karácsony előestéjén

Irta: Kállay István

Az európai kultúra szellemi áramlatainak, divatjainak országútján tétova vándor lett a magyarok mai nemzedékének a lelke. Amikor iskolába vittek, hogy elindítsanak a kultúra titkainak az útján sejtelmek szorongó érzése töltött le. Azt képzeltük, hogy a kultúra csúcsai ünnepi emelkedők, amelyekről derű, enyhülés, megújulás sugárzik, amiért érdemes tanulni, alapjait öntudatunkban lerakni. A me-redek ormán aztán eszmék szellemi áradatának óriási hullámzása vált láthatóvá. Széles társadalmi rétegeket átölelő, tömegeknek a lelkét is átható hullámgyűrűk. Legszebb gyűrűzései hatalmas, e föld szellemiségeit, lángelméit is magával sodró szellemi áradatoknak, melyeknek zagyván kavargó örvényei fajokat vetkőztettek ki sajátosságaik erkölcsi ércéből, faji értékek legszebb ragyogású kristályait iszapolták el, kultúra, felvilágosodás, észszerűség, szabadelvűség, világszabadság cégére alatt. Aki pedig az árral szembe mert vergődni, hogy fájának ösöztönű lángelméiből élő gátat vessen a tehetségeket egyenruhásító, fajokat elnemzetköziesítő ár özönének, azt hullámai közé temette.

Egykoriban Angliában termettek azok a viharhagvak, melyekből kikélt a francia forradalom. Ebben az emberi ész iránti önteltség, az ész önimádata tornyosított fel önmagába visszahulló vad hullámhegyeket. Így leülepedve lett belőle az a demokratikus köztársaság, amelyről komoly, magabizárkozó franciák állítják, hogy nem felel meg a francia lélek természetének. A forradalom egykori észimádata diktálja, hogy későbbi hatása eredményeképpen a francia állam ellökje magát az egyházat, tág teret engedjen az ész, az elvek, demokratikus eszmék hitnélküli szabadságának; hogy ma már a szélső bal révén az ország kapu is megnyithatók legyenek a hitnélküliség torzszülött unokája, a bolsevizmus részére, olyan időben, amikor az ibériai szomszéd már élethalálharcot vív ezzel a rémmel.

A marxizmuson felépült német szociális demokrácia olyan eszmeáramlat volt, mely hatalmas tömegeket sodrott magával. Végki-fejlesztésének tetőfokán azonban képtelenné bizonyult a német nemzet életfontosságú kérdéseinek a megoldására, a német nép különböző törzseinek lelki egybeolvasztására, a faj életösztönének a megújítására. Magára hagyta a német szellem hajóját, amikor az Scilla és Aharibdis sziklái között kellett továbbvezessen. Mély szakadék felett átvezető keskeny palló előtt torpantotta meg a faj génuszát s az kénytelen volt évekig semmivetésben vesztegelni a szakadék szélén, melybe ha belezuhan, milliói vérzenek el.

Szabadelvű eszmék modern kultúrcsirái szülik, — egyebek mellett — széles amerikai rétegek „nemzeti babonáját”, a mechanizmust.

Ennek a babonának tömjénez a mostani Oroszország, mely elkábított rétegeknek s kényszermunkásoknak tömegeit kényszeríti térdre s áldozza fel a gépipstennek. Az az Oroszország, melynek lelkét európai kultúra eszmeáradatai nem gyógyították ki nemzeti betegségeiből: a mindent szétrombolni akaró nihilizmusból s az életűnt semmivetésből.

Korcsolyát, sífelszerelést, karácsonyra játékot a legnagyobb választékban **olesón és jót**

HAVRANEK

játékáruházában kaphat.

Oradea, Strada Regele Ferdinand No. 12. (Apolló palota.)

Nagytehetségű írói akarva, akaratlanul is évtizedek során át készítettek elő széles rétegeket arra, hogy a megadott pillanatban a bolsevista bálvány kitárt karjaiba szédüljenek.

Az észszerűség áradata, mint teológiai racionalizmus is dolgozik s mint ilyen, összezsugorított minden tekintélyt, hagyományt, tant, hitet. Hatása alatt a templom valami olyan felnöttek iskolája lesz, melyben az ész alapján felvett spekulatív tételből, eszméből következő tanrendszer hirdetik, az egyéni hit — tapasztalatokra való tekintet nélkül. Az Isten ígéretében adott kijelentés hatalmát és életét háttérbe szorítják, hogy emberi ígék mesterkélt szóvirágaival ejtsék csodálatba a templombajárokát. De mindhiába, a lelkek nem hevülnek át, mert az élet nem újul meg a keresztrefeszített Megváltó életének igazságai nélkül. Tévedése ennek a racionalista teológiai áramlatnak, mikor azt akarja bizonyítani és elhittetni, hogy az isteni kijelentés egyenlő az ész igazságával; hogy a kettő azonos; hogy kijelentés és észigazság fedik egymást. A szónoklatok sikerének a mértéke a hallgatóság tetszése a valóságban s íme a templomok elnéptelenednek, a hívek kerülnek a szakraentumokkal való éleést, az egyház fenntartásához való hozzájárulás gondolata — mely a keresztény élet gyümölcstermése kellene legyen — idegen ezektől a lelkektől. Összezsugorított vérszegény hitnek, vérszegény az életben megnyilvánuló erkölcsi oldala is, mely mellett azonban gazdagon tenyészik olyan felfogás az erkölsről, amelynek tételei az igazival szemben közbömbösek, vagy ellentétes célúak.

Felvilágosult eszmék hullámainak távoli gyűrűzései hozták felszínre az emberfeletti ember eszméjének a lovagját, Nietzscht, „irodalmi innyencek és kopottak kedvencét”. Nálunk is vannak még névtelen epigonjai és öntudatlan szellemrokonai, akik folytatják sötét szellemének munkáját, az értékek átértékelését, hogy jónak proklamálják a rosszat, igazságnak a hazugságot, művészetnek az értekeket ileső ingerlését; hogy közösségek értékeinek a romjain öklözzenek szabad érvényesülést akaratok ösztönös megnyilvánulásának.

Szabadgondolkodók eszméinek áramlata, kik Angliában még hisznek Istenben, de egyházellenesek. Franciaországban már istentagadók. Nálunk évtizedek zavaros, ellenmondásos megnyilatkozásai után végül is a bolsevizmus számára török fel a magyar lélek ős ugargját, hogy majdan szellemrokonokkal vállvetve segítsék kibújni alvilágok sötét éjjeléből a vörös üstökösöt. A vörös üstökös, hogy az csatlósainak idegen légiójával fajunk égboltjának a peremére hágyva, feléggessen nyugalmat, tisztességet, öröklött hagyományokat.

Eszmének hullámainak, szellemi áramlatok, melyekből fajok nemzedékeinek lelkén keresztül a legellentétebb mozgalmak szűrődnek le. A felvilágosodás eszmerendszere épügy magában hordozza a nacionalizmus csiréjét, mint a bolsevizmusét. Nemzedékek rendjén lesz e csirékből német militarizmus, francia sovinizmus, magyar szabadságharc. Nálunk is alkotott nacionalizmust, mely a faj újjászületését ígerte. De eszmei tanrendszerén nem tisztul meg fajunk lelke, nem születik újjá a vérség által hordott faji génius. S míg erőiket, érdekeiket megméro számbavételre készíti a mellettünk élőket, nekünk a 88 év előtti kudarcra zárult faji vállalkozás emlékeiről szaval márciusi verseket, vagy énekel altatódalt. Nacionalizmus, melyben nem fajunk lelke bontakozik ki értékeinek a gyümölcstermésére. Pedig a faj lelkének értékei csodá-

tos értékek. Pusztulásukon egyetemes emberi értékek szegényednek el, mert az egyetemes emberi értékek éppen az egyes fajok lelkében megtisztult értékek változataiból tevődnek össze. A faj géniusza alkotja ezeket kimagasló lángelmék, vagy a közösségi lélek által, hogy megfiatalítsa a vérközösséget s az élet változó viszonyaihoz edzze. A faj tömegeinek a lelke símul hozzájuk, hogy általuk megújuljon, meggazdagodjék. Értékek, amelyek élnek, vak fiaknak látást nyújtanak, életösztönt szülnék, újabb meg újabb lánglekekben tüzesednek át, hogy jelentésük bensőségesebbé, ragyogásuk tündökletesebbé váljon.

Eszmeáramlatok rengeteg hullámvetése, mely végigfodrozott fajunknak öntudatán, de újjászületést, megújulást, olyan váltást, melyben önmagának igazi énjére találjon, nem adott. Eszmerendszerek, áramlatok, divatok voltak és vannak, melyeknek országútján a magyar lélek idegennek érzi magát. Más vérek szellemközei indították el, más érzelmi és szellemvilágok meredeknek, akikhez csak anyai közünk van, hogy azok is emberek, mint mi. Ezer év óta a magyar génius hajója ezeknek szeszélyes hullámain révedezik s amikor azt hiszi, hogy az idegen habokon már otthon van és biztosan tájékozódhatik, akkor újabb zivatrok vetik távol attól, hogy ős képességeiben megújulva, lelkének igaz sejtelméi szerint ta-

láljon önmagára. Sokszor úgy tűnnek fel, min hozzánk közelállók, néha enyhülés, meleg, derű sugárzik róluk fajunk őselekkére; ezer év óta azonban fajunk lelke sokszor drágán fizetett rá káprázatos színjátékukra. Szellemi mérlegük gyakran fajunk géniusának a deficitjét mutatta.

Minden eszme és gondolat valami magatartást és cselekedetet szül, állásfoglalást, világnézetet alakít, erősít, cáfol. Ezért fontos az eszmék, az eszmeáramlatok megmérése. Ma minden mozgalomnak, szellemi áramlatnak, eszmének, gondolatnak értékét az méri meg, hogy mennyiben szolgálja a hamisítatlan ősi — a keresztiség szent fürdőjében megtisztult — géniusnak a megújulását. Sok ünnepi hangulat, sok karácsony éjszaka szállt el a magyar génius életében, de ilyen váltást, ilyen megújulást még nem hozott egyik sem. Amelyik pedig elhozza, az lesz a mi fajunknak igazi nagy karácsonya, melynek eljövételét oly epedve várjuk. Eljövételéig minden év, minden nap egy örökös advent, nagy várakozás a faj lelki értékeinek váltáságra, újjászületésére, örvendő boldog karácsonyára.

Karácsony jön most is, a lelkek Megváltója, a Jézus Krisztus születésének örömmünnepe. A Megváltó születése egy óriási, a legnagyobb kilométerjelzője a megváltás eszméjének, a megújulás évezredes gondolatának. Az örökkévalóságból lelkedzett emberi léleknek szüksége van erre a váltásra, melyben megújuljon és felvegye az örökkévalóság ismérveit, azokat a tulajdonságokat, amelyekkel befejlődhetik az örök dicsőség és viláosság hónapja. Piciny gyertyák a karácsonyfán ennek az örök viláosságnak a ragyogását tükrözik vissza, a mi megváltást váró, idegen eszmék hullámtengerén révedező, tétova lelkünk számára. Minden esztendőben kigyúlnak a karácsonyfa gyertyái, ragyogásuk minden évben azt az örömet tükrözi vissza, amellyel mennyei seregek, ég és föld újjongva ünneplik azt a Jézust, ki elhozza minden léleknek, minden embernek, népnek és fajnak a maga élete megújulását és váltását.

A belga kormány házassági tervet terjesztett a királya elé

A király hűségese marad az elhunyt királyné emlékéhez

Londonból jelentik: A Sunday Ressor szerint a belga kormány azt kívánja, hogy Lipót belga király vegye feleségül Ottó királyfi húgát, Habsburg Etelka főhercegnőt. Az uralkodó kijelentette, hogy nincs szándékában megházasodni, mert élénken él még lelkében a tragikusan elhunyt Asztrid királyné emléke. Beavatott körök szerint nincs kizárva, hogy

Lipót király lemond a trónról 6 éves fia, Baudoin trónörökös javára.

Brüsszeli jól értesült körök szerint a király és a kormány közötti nézeteltérés nem kiélezett, hanem csak az uralkodó és a miniszterelnök közötti társalgás jellegével bír. A korona és kormány között egyébként hivatalosan megvan a szokásos összeköttetés.

VILÁGSIKER!
Karácsonyi ujdonság!

L. BURGER:

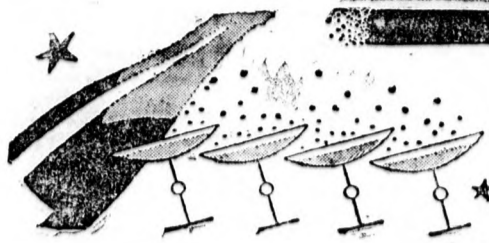
BÖLCSŐRE HULLÓ FÉNYEK ÉS ÁRNYAK

EGY BABAASSZONY NAPLÓJA

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ára 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

ÜNNEPÉLYEKEN A JÓKEDV — FORRÁSA!

M O T T

PEZSGÓ ÉS
BOROK

Lupu nemzeti parasztpárti alelnök és volt népjóléti miniszter a falusi néptársadalmi bajairól szólott

Kárhóztatta a rendeletörvényekkel való törvényhozást. Az ország szegényügye rendezése végett szükségesnek mondotta a beteg és nyomorgó állapotok nyílt föltárását

Bucuresti. Saját tud. Lupu dr., a Nemzeti Parasztpárt alelnöke, aki családi gyásza és betegsége miatt nem vehetett részt az utóbbi időben a belpolitika küzdelmeiben, hosszabb nyilatkozatot adott a *Dimineata*-nak. Hevesen támadja e nyilatkozatában a kormányt a rendeletörvények miatt.

— A kormány azáltal, — mondotta, hogy nem engedte meg e rendeletörvények ratifikálása alkalmával a komoly parlamenti vitát, megadta a kegyelemdőfést a román parlamentarizmusnak s azáltal, hogy akadt harminc képviselő, aki a még jóformán meg se kezdődött vita bezárása mellett szavazott,

maga a parlament ítélte halálra magát s fokozta le önmagát a kormány iktatóhivatalává, ahol egyszerű alakításokat intéznek el.

Az ellenzék hiába tiltakozott, a kormány mosolygott. Felvetette a bizalom kérdését s minden keresztülment. Ha ehhez az eljárás-hoz hozzáadjuk a parlamenti ordítózásokat, amelyeket maga a kormány támogat s amelyek minden komoly vitát lehetetlenné tesznek s ha hozzászámítjuk a vész-szirenák alkalmazását, ami egyedülálló találmány, akkor a mulatságos színjáték teljes egészében előtűnik

áll. És mi még hincegünk, hogy demokratikus ország vagyunk és Franciaország külügyminisztere csak nemrég mondotta, hogy Románia Franciaország meghosszabbítása. Bizonyára nem ismeri Tatarescu legutóbbi parlamenti újításait.

— Nemkevésbé súlyos beszámítás alá kell hogy essék a türelmetlenségnek az a két megnyilatkozása, ami két nemzeti parasztpárti parlamentár megtámadásáig ment. Pedig

a kérdés, amit Pop Ghita és Pan-Halipa a képviselőházban és a szenátusban szövéttettek, nem Ardeal és Basarabia különleges ügyei, hanem az egész ország szegényügyi problémája. Ezt eltakarással elintézni nem lehet, csak nyílt föltárással. Népjóléti miniszter koromban is gondba vettem s azóta is több ízben szövéttetem, hogy paraszttársadalmunkat úgy fizikai, mint erkölcsi téren súlyos bajok fenyegetik.

— A falusiak táplálkozása folyton rosszabbodik. A szifilisz, tüdővész és más társadalmi betegségek mellett a pelagra is pusztít emiatt közöttük. A gyerekek éhesen mennek iskolába, esetleg egy darab mamaligával a ke-

zükben. A ruházat rongyokból áll, húsz százaléknak nincs inge se és szennyes rongyait egyenesen a testére veszi fel. A szappan ismeretlen előtűnik. *Ezt a kérdést állandóan felzárkózni kell tartani, nem pedig lehurrogni és hazafiatlan színben tüntetni fel azokat, akik azt szövéttetik.* Pop Ghita és Pan Halippa helyeslést kellett volna, hogy kiérdemeljenek.

— Ehhez az anyagi nyomorúsághoz erkölcsi hanyatlás is járul. A falusi népnek nincs már senkiben sem bizalma. Eddig a nép erkölcsi erőforrása a templom és az iskola volt, de ma a pap és a tanító — nem tudom kinek a hibájából, — ellenségévé vált a népnek. Anghelescu jószándékú, de tervszerűség és távlatok nélkül való ember. Az egész közoktatást és népnevelést más alapokra kell fektetni.

Lupu nyilatkozata további részében külpolitikai elmefuttatást tartott és dicsérte a nyugati nagy demokráciát, mint a béke biztosítékait.

160 embert tartóztattak le Oroszországban kémkedés és összeesküvés miatt

Londonból jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a szovjet titkos rendőrség az ugynevezett revíziós mozgalommal kapcsolatban 160 személyt tartóztatott le, akiket kémkedéssel, szabotázzsal, Stalin elleni összeesküvéssel s nemzeti szocialista propagandával vádolnak. A letartóztatottak közül 35 német alattvaló. Az őrizetbe vett szovjet állampolgárok között van Radek, Puna és Szokolnikov.

TÖRTÉNET egy „csudálatos” halálról és egyebekről

Merurea-Ciuc, december hó.

A ma, zaklatott idegrendszerű embere úgy vágyik a pihenés, lelki felüdülés, kacaj-fakasztó derű után, mint szárazság szikkadásában szenvedő virág jótékony esőre, harmatra. Hol találja ezt meg? Hol keresse? A mai élet ritmusa nem enged pihenőt, tempót diktál még a szórakozásokban is. Vissza kell menekülnie a mult emlékei közé. Derű-fakasztó, egyszerű stílusú, fakult írások olvasása több örömet, pihenést nyújt olykor, mint a mozi és színház, mai korhoz szabott darabjai...

Ezúttal a ciucmegyei Delne községbe vezetem az olvasót. Békés konszolidáció eseménytelen világába, hol mosolykeltő jelentéktelen történések történelmi eseményekké magasztosultak. Ebben a kis székely községben ezélt negyven esztendővel Péter Lajos szent-széki tanácsos volt a plébános. Az ő leírása szerint közlöm az alábbi két megtörtént esetet.

Ez volt aztán a primicia!

Delnei származású Boeskor Zsigmond végzett teológus 1895 július 28-án mutatta be első miséjét szülőfalujában Murányi Kálmán főesperes vezetésével. Az ünnepi szónok az azóta megboldogult, nagynevű Csató János főgimnáziumi tanár volt, a híres természet-ludós. Egyenes, szókimondó székely ember, akit Péter plébános nem a leghízelgőbb jelzőkkel illet azért, miért azt a „merész” kijelentést merete megkockáztatni, hogy „míg a jó pap éppen úgy üdvözült, mint a vezetésére bí-

zott nyáj legszegényebb tagja, ha istenes életet él, — a rossz pap épp úgy a pokolba jut, mint a halálos bűnben megátalkodott gonosz híve”. Azonban a primicia érdekesebb részének ismertetése nem itt kezdődik, hanem ott, hányan vettek részt a Gál Józsefné, „oltáranya” részéről rendezett ünnepi ebéden. Az egykorú leírás szerint 290 személy vett részt. „Volt is olyan nagyszerű lakoma, amilyen Delnen nem volt és nem is fog lenni soha” — írja emlékezéseiben Péter plébános.

Az csak természetes, hogy semmiben sem volt hiánya a vendégeknek. Annyit és azt ettek, ittak, amennyit és amit akartak. Ezzel lehet megmagyarázni azt az annakidején megyszerzte emlegetett esetet, amikor „somojói Csomortány Tamás nevű vendég a jó borseprő pálinkából és töltelékes káposztából annyira bévétt, hogy ebédközben csak kifordult az asztaltól és leesvén a földre, minden súrolás dacára rögtön meghalt”, — amint azt a krónikás saját szavaival megörökítette. A halál oka, amint azt a boncolás megállapította, szívszélhűdésen kívül, az a „csudálatos tény” volt, hogy a gyomrában 45 tölteléket találtak jöféle töltött káposztából „csak középen elharapva”.

Nem érdektelen megemlíteni azt sem, mi fogyott el ezen vendégség alkalmával. Bizony, a mai világban meg kellene gondolni: honnan venne elé olyan mennyiségű ételt és italt egy közepes székely gazda, amilyen Boeskor Zsigmond édesapja is a körülmények szerint volt. „Elhassználtak” a vendégek „50 veder” tiszta bort, „tíz kupa” borseprőt, „négy vödör” más pálinkát; négy „hektó”-ból sült kenyeret, száz font „tehnéhúst”, levágtak erre a célra hízlalt kövér sertést, hatvan darab hízott pulykát, ötven darab malacot, százhusz tyúkot és csirkét. Jó bőven volt „fagylalt” és háromféle süte-

mény, meg igen „fáin” madártej”. Péter plébános 300 forintra becsüli a „vendégeskedést”, ami abban az időben egy törvényszéki bíró egész évi fizetése volt.

„Hogyha az Isten valakit odasegített...”

A következő megörökített eset olyan színesen és kedvesen írja le Péter plébános krónikája, hogy vélkezném, ha saját gyöngé szavaimmal igyekeznék azt tartalmilag visszaadni.

„A kántor megveretése így történt. — írja — 1897 tavaszán a főszolgabíró kijött, egy pénteki nagy bíróválasztásra. En a kántorommal odavoltam Pappfalvára misézni. Onnan hazajöve, azt mondtam kántoromnak:

— Maga menjen fel a községházához. En addig bemegyek maga helyett az iskolába a gyermekekhez. Sokáig ne késsék, csak nézze meg, milyen a hangulat, mert nekünk mind egy, akárki lesz a bíró. — Egyben a főszolgabíró urat hívja meg nevében ebédre. Mondja neki, hogy ugyan bőjt van, de egy kis bőjtös ebédre szívesen elvárom.

B. J. kántor el is ment. Ahelyett azonban, hogy nekem szófogadott volna és hamar hazajött volna, elment a választás után a kocsmába. Az ott lerészegedett emberekkel valami fölött összeveszett. Ennek a lett a vége, hogy kántorom délután úgy négy óra után véres fővel és arcánján kék foltokkal jött haza. Ugyan per lett belőle, de hogy ki verte meg, habár az egész falu jelen volt: senkit bizonyosságnak nem kapván, maradt azzal, amit kapott, t. i. a veréssel.

Ezt csak azért írtam le röviden: hogyha az Isten valakit odáig segített, hogy belőle egyházi ember lehetett, kerülje a kocsmát, mert az az ördög fanyája...”

Albert István.

Jól jegyezze meg!
Karácsonyra és újévre
 kérje mindenütt
Dreher-Haggenmacher
 karácsonyi
sörkülönlegességeit
 Felülmulhatatlan minőség!

Revolveres botrány a kubai parlamentben

Vádlottak padjára ültetik a köztársasági elnököt
 „Aki nálam jobban tudja, annak átlövöm a fülét...”

Havannából jelentik: A kubai képviselőház Miguel Gomez köztársasági elnököt árulás címén vád alá helyezte. A vádálathelyezési javaslatot 111 szavazattal 46 ellenében fogadták el. A vád a nemzet létének veszélyeztetése, az alkotmány megszegése és a képviselőházra gyakorolt illetéktelen befolyás. A kubai köztársasági elnök ugyanis vétő jogával élt a cukorilleték törvényének életbeléptetése ellen. Az illetékből háromezer iskola fenntartási költségeit fedezték volna. Miguel Gomez a törvényt „demokráciaellenesnek” nyilvánította, azt hangoztatta, hogy az új iskolákban a fasiszták saját elveiket fogják elterjeszteni a gyermekek között. A képviselőház bizottságot nevezett ki, hogy az elnök elleni vádat a szenátus, mint legmagasabb bírói testület előtt képviselje. A kubai fasiszták vezére, Battista vezérkari főnök.

A cukorilleték törvényt husszonhat szavazattal hat ellenében a kubai szenátus is elfogadta és így valószínű, hogy a képviselőház vádját is magáévá fogja tenni.

Havannából jelentik: A kubai parlament keddi ülésén revolveres botrány játszódott le a Gomez elnök vádálathelyezésének tárgyalása alatt. A heves viták során az egyik képviselő revolvert emelt Gomez elnökre, mire az elnök is kirántotta revolverét és kijelentette, hogy *senki sem képes a kubai köztársaság vezetőjére rajta kívül és aki ebben kételkedni mer, annak keresztüllövi a fülét.* — A jelenet alatt számosan elővették fegyverüket és több képviselő kimenekült az ülésteremből, mert nem látta biztonságban az életét.

Gomez elnök vádálathelyezéséről szerdán döntenek.

Elkészült a kisipari hitelintézet felállításáról szóló törvénytervezet

Bucurestiből jelentik: A kisipari hitelintézet törvénytervezete elkészült. Az intézet részvénytőkéjét a javaslat egymilliárd leiben állapítja meg. A kisipari hitelintézet felállításában az államon kívül résztvesz a Nemzeti Bank, a Credit Industrial, a központi munkásbiztosító és a Kisiparosok Szövetkezete is. A Kisipari Hitelintézet tőkéjét fogja képezni az ugynevezett ipari alap is, amely a vámmentesen behozott áruk után fizetett egyszázalékos illetékből áll. A törvénytervezet szerint az állam húsz évig minden évben ötvenmillió lejelt fog

hozzájárulni a Kisipari Hitelintézet tőkeemeléséhez.

A tervezet szerint kisiparosoknak tekintendők azok, akik legfeljebb tíz munkással, vagy husz lóerővel dolgoznak. A Kisipari Hitelintézet 3—12 hónapig terjedő termelési hitel és 1—5 éves beruházási hitel folyósít. A folyósított kölcsönök kamata és költsége összesen nem lehet több, mint a Nemzeti Bank kamatlába és még három és félszázalék. A hosszulejáratu kölcsönöket első helyi jelzálog biztosítja.

Tankok és sisakok a japán hadsereg részére.

A tokiói Gyarmatáru Kereskedők Egyesülete gyűjtést rendezett a japán hadsereg felszerelésére. Ennek eredménye: 3 könnyű tank, 2 motorbicikli és 500 sisak volt. Ezek átadását mutatja be fenti képnk.

Milliók visszaélések a filmcenzura-hivatalnál

Bucurestiből jelentik: A filmcenzura hivatalnál nagyszabású visszaélések jöttek nyomára, amely az eddigi megállapítások szerint több millióra rúg. A hivatalban most személyválogás történt és a könyvek átvizsgálásánál az egyes filmek számláin óriási tartozásokat fedeztek fel. Felzárkóztatták a filmházakat a tartozások rendezésére, amelyek igazolták, hogy addig meg sem kapták a cenzurahivattól a cenzurázott filmeket, amíg a díjat ki nem fizették, viszont a hivatal a befizetett összegekről nem adott nyugtát.

A keresztény orvosok szövetségének ülésén a külföldön szerzett diplomák felülvizsgálását követelték

Bucurestiből jelentik: A keresztény orvosok szövetsége gyűlésén tiltakoztak az ellen, hogy a kisebbségi orvosok számaránya továbbra is növekedjék Romániában. Kifogást emeltek az ellen is, hogy állami intézetekhez és kórházakhoz továbbra is kinevezzenek kisebbségi orvosokat. Kijelentették, hogy minden olyan személy nevét nyilvánosságra hozzák a jövőben, aki kisebbségi orvosok kinevezésével kapcsolatban közbenjár. A kinevezéseket egyébként semmiseknek tekintik és oda fognak hatni, hogy azokat az illetékes miniszteriumok visszavonják.

Ezután tiltakoztak a legutóbbi orvosi működési engedélyek néprajzi arányszáma ellen és követelték, hogy vegyenek revízió alá minden külföldi diplomát, amelyet a háború óta az országban nosztrifikáltak. A belföldi orvosi engedélyeket is felül kell vizsgálni abból a szempontból, hogy hány százalék a nem román orvos.

Azután a közgyűlés elhatározta, hogy a szövetség február másodikán országos közgyűlést fog tartani, amelyen ezt a kérdést fogják tárgyalni.

Szilárd a búzapiac

A romániai búzapiac a vilápiaci visszaesés dacára továbbra is szilárd képet mutat. A hánsági búzáért az ókirálysághbeli exportőrök megbízottai 450 leit fizettek ab állomás, miután a tegnapi naptól kezdve megnyílt a constantai silos és a Banatból napi 25 vagon lehet Constantaba szállítani. A kiviteli üzletet a Ceopava bonyolítja le, mely még ma is 10.000 lei prémiumot kap, holott a többi exportőr a decemberi szállítások után 2500, januárra pedig 500 lejies prémiumot élvez. Ecélből a Ceopava együttműködik a külföldi Dreyfus-céggel, mely a lebonyolítást végzi. Búzakivitel van Svájc felé is, de ebben a viszonylatban a búzáért csak 425—430 leit fizetnek, míg a malmok szükségletüket 420-as áron fedezik. A tengeri aránylag lanyha és 220 lei körül mozog, a zab ára 270, az árpác 340. Az olajosmagvak ára változatlan. Lisztért a nagymalmok 8.40 0-ás alapon állanak.

Búza 410—420 lei. Az oradeai Mezőgazdasági Kamara a terménypiac tegnapi áraitól az alábbi hivatalos jelentést adta ki: Búza 410—420, rozs 280—290, tengeri 210—220, arpa 300, zab 280, szénna 110—130, lóhere-lucerna 120—190, szalma 35 lei. A kővérsértés ára a tegnapi hetipiacon 18—22 lei között mozgott.

SZÁZHATVAN TROCKIJISTÁT TARTÓZTATTAK LE EDDIG SZÓVJET-ORSZÁGBAN. Londonból jelentik: A német távirati iroda jelentése szerint az orosz titkosrendőrség a Trockij-féle mozgalom elleni megtorlás megkezdése óta százhatvan személyt tartóztatott le kémkedés, munkaadakályozás, Sztalin-ellenes összeesküvés és nemzetiszocialista izgatás vádjával. A letartóztatottak közül harmincöt német alattvaló.

Enyhült a német felfogás a francia-szovjet segélynyújtási szerződésről

Ujabb érdekes részletek az Eden külügyminiszter és Ribbentrop nagykövet közötti tárgyalásokról

Londonból jelentik: Amint annakidején már közöltük, Ribbentrop, londoni német nagykövet a karácsonyi ünneplésre való hazatérése előtt megbeszéléseket folytatott Eden külügyminiszterrel. A megbeszélésekről egyre több újabb értesülés szivárog ki. Egyik hír szerint Ribbentrop a spanyol kérdéssel kapcsolatban kiemelte, hogy Eden bradfordi beszéde Németországnak a spanyol nemzetiek iránti segítő szerepét bírálta, de egy szava sem volt Franciaországnak a vörösök iránti segítő beavatkozásáról.

Még feltűnőbb az az értesülés, hogy a megbeszélések során Ribbentrop a német álláspont enyhülése lehetőségéről szövegezte a francia-szovjet kölcsönös segélynyújtási egyezmény tekintetében. Eszerint Hitler birodalmi vezér és kancellár az említett egyezmény elleni aggodalmait föladja és hajlandó lesz Franciaországgal új locarnói egyezményt kötni, ha a francia-szovjet egyezményből az automatikus segélynyújtási kötelezettséget törlik. A francia-szovjet egyezmény szerint előáll a kölcsönös segélynyújtás kötelezettsége, ha valamelyik felet kihívás nélkül támadás érte és a támadás megtörténtét a két fél együttesen megállapítja. Hitler azt kívánja, hogy a két félén kívülálló semleges testület állapítsa meg,

vajjon történt-e olyan támadás, mely a kölcsönös segélynyújtásra okot szolgált. Eden e kívánatra azzal felelt, hogy a Népszövetség lehetne a döntőbíróként határozó semleges testület. Ribbentrop erre azt felelte, hogy Hitler kancellár valószínűleg elfogadhatónak fogja tartani Eden javaslatát.

KÜZBEKELŐDŐ ALLAMSZÖVETSÉG A SZOVJET ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTT.

Berlinből jelentik: Beck lengyel külügyminiszter a közeljövőben tárgyalásokat kezdeményez Franciaország, a balti államok, Lengyelország és Románia között. A tárgyalás célja az, hogy a jelzett államok egy semleges elszigetelő államszövetséget alkossanak Németország és a Szovjet között a béke biztosítására.

ANGLIÁBAN ERŐSÖDIK A MOZGALOM NÉMETORSZÁG GYARMATI KIELEGÍTÉSÉRE.

Berlinből jelentik: Az Information tudósítója szerint Angliában mindjobban erősödik az a mozgalom, mely Németország gyarmati kielégítését kívánja. Ujabbban ennek a mozgalomnak egy volt angol gyarmatiügyi miniszter a fáklyahordozója.

A nagy angol lapokhoz naponként érkeznek levelek, melyek ezt az ügyet szorgalmazzák.

Egy gesztus...

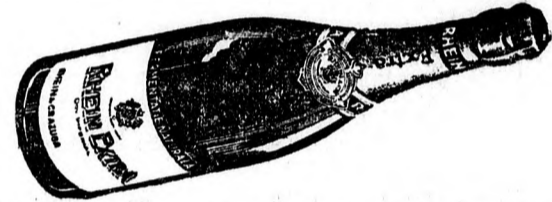
ha szép mindig megbecsült.

Van egy barátja, egy ismerőse, feljebbvalója és tanujelét akarja adni szimpátiájának és

csodálatának. Szokás szerint ajándékot küld neki. De melyik az az ajándék, amely tökéletesen kielégít, amely mindenkor örömmel tölti el a megajándékozottat?

A híres RHEIN ház megadja Önnek a lehetőséget, hogy ne kelljen fejét sokáig törnie, ha figyelmes akar lenni valakivel szemben. Ajándékozzon RHEIN pezsgőt! Ezzel sikerülni fog Önnek mindenütt a legjobb benyomást keltenie. Ha ajándékozik, tartson a divattal, a szokásokkal: ajándékozzon néhány üveg RHEIN EXTRA PEZSGÓT. A szakértők tudják, hogy a legrégibb pincészetnek, a RHEIN & Cie-nak a termékei a legki valóbbak.

RHEIN EXTRA PEZSGÓ

ahhoz, hogy a karácsonyi ünnepekre való tekintettel fuggesszék fel a hadműveleteket. Es a karácsonyi fegyverszünet csütörtök délelőtt 10 órától kezdve két napig fog tartani.

A nemzetiek egyébként az utóbbi napokban Prado és Vallecás elfoglalására töreksznek. Ez a hadmozdulat arra vall, hogy a nemzetiek, úgy látszik, a Madridból kelet felé hagyott menekülő útat is el akarják zárni s Madridot minden oldalról el akarják vágni a külső összeköttetéstől.

ELTÜNT EGY BELGA DIPLOMATA KÉTNAPOS KARÁCSONYI FEGYVER.

Madridból jelentik: Berchagravlo, a belga nagykövetség első titkára eltűnt. Vasárnap eltávozott a madridi Petuan városnegyedből és azóta nem látták s nem tudnak róla semmit.

Az a spanyol köztársasági elnök elmenekült Barcelonából?

Egyik nagy francia lap szerint fogságban volt és onnan sikerült Franciaországba átszöknie

Párizsból jelentik: A „Figaro” írja, hogy Azana spanyol köztársasági elnöknek néhány tagból álló kíséretével együtt sikerült Barcelonából Franciaországba átjutnia. A köztársasági elnököt az anarchisták és kommunisták már hetek óta fogságban tartották, mint olyant, aki, szerintük, megbízhatatlan. Az elnöknek a fogságból sikerült szökés útján meg szabadulnia.

HATVANEZER FŐNYI EMBERALDOZAT.

Salamanca-ból jelentik: A nemzeti csapatok Cordoba tartományban folytatják előnyomulásukat. Kedden elfoglalták Elcorpio, Edro-Abad és Villa Franco de cordoba városokat.

Ugyancsak salamancai jelentés számol be arról is, hogy a vörös anarchisták és a kommunisták november 27 és december 2 között 21 ezer ártatlan embert gyilkoltak meg. A polgárháború kezdete óta mintegy 60 ezerre tehető az áldozatok száma, akik közt sok asszony és gyermek is volt.

GYILKOLÁS AZ OSZTÁLYKÜLÖNSÉG MIATT.

Londonból jelentik: A Times madridi tudósítója szerint az anarchisták és a kommunisták csupán a társadalmi osztálykülönség miatt szorgalmasan gyilkolják az ártatlan embereket. Az egyik szalézianus apácaklastromból kihúrták 7 apácát, végeztek velük s holttesteket az utcán dobálták széjjel. 125 holttestet számolt meg az angol lap tudósítója Madrid utcáin.

ÖTVEZEZER KÜLFÖLDI HARCOS EGYMÁSSAL SZEMBEN.

Párizsból jelentik: A szembenálló spanyol hadviselő felek köréből vett értesülések szerint Spanyolországban a külföldi önkéntesek

száma 50 ezerre becsülhető. A nemzetiek oldalán 11 ezer német, 5 ezer olasz katona küzd. A kormánycsapatoknál pedig 8 ezer német és ugyancsak 8 ezer francia, 5 ezer orosz és együttesen 4 ezer cseh, lengyel, bolgár és portugál katona harcol. Csehországból állandóan érkeznek újabb önkéntes csapatok.

SZÜNET A SPANYOL HADVISÉLŐK KÖZÖTT.

Burgosból jelentik: A vörös hadsereg parancsnoksága ajánlatot tett a nemzeti kormánynak, hogy a belháború hadviselő felei kössenek fegyverszünetet. Franco tábornok ezt az ajánlatot elutasította, ellenben hozzájárult

Spanyol újoncok felesküdnek a nemzetiek zászlójára.

A szinesfilm harca a világhatalomért

Tizenhét technicolor — hatszáz fekete-fehér film ellen

Már a múlt szezon derekán előrevetette árnyékát az amerikai filmgyártás új iránya, amely a közönség lanyhuló érdeklődését színes filmek gyártásával akarta feléleszteni. A színes fotográfálási eljárás kezdetben tisztán technikai produkció volt, amelyet a filmgyárak saját mozgósínházi trösztjeik műsor-ellátásában, programjaik tarkítására használtak fel. Az első ilyen programélenkítő színes filmek hozzánk is eljutottak már három évvel ezelőtt, de amellett, hogy a közönség szívesen fogadta őket, Amerikában sem váltottak ki olyan nagy hatást, mint amilyent a gyárak vártak tőlük.

Ekkor készítette el az RKO első, egész műsort betöltő és az addigi technikai újítások segítségével fotográfált új, színes filmjét, amely nálunk „Hiúság vására” címet kapta az elmúlt szezonban. A film különleges színezési eljárással készült, de különösebb sikert nem aratott, mert

a színek egymásközi átmenetében nem volt meg az a finomság, amely nélkül színes filmnek hatása nem lehet.

A film hibáin okult Hollywood egyik igen kitűnő rendezője, Walter Wagner, aki Budapesten „Szenvedély” címen, ez évben bemutatott színes filmjének legnagyobb részét a szabadban fotográfálta. A film színezésén feltűnően rendkívül sokat javított a természet színeinek lágyasága úgyhogy ez a film meglehetősen sikerrel futott az egész világon.

Walter Wagner sikere valószínűleg az Amerikában. Selznick, a másik kiváló amerikai rendező „Allah kertje” című filmjét, melyben Marlene Dietrich játssza a főszerepet, szintén színesen fotográfálta, a Warner-gyár pedig nem akarván a többi mögött elmaradni, „Isten városa” címmel szintén készített egy színes filmet. Az amerikai gyárak egyébként is mindig igyekeznek egymás terveit kikémlélni, úgyhogy a folyó év programjában, ma már összesen tizenhét színes film szerepel, holott a szezon kezdetén, mint azt „A mai nap” meg is írta, összesen csak négy színes filmet publikáltak.

A színes filmgyártási láznak természetesen kirovái is vannak — enélkül Amerika nem volna Amerika. —

úgyhogy híre járt már annak is, hogy az összes rövidfilmeket, tehát a híradókat is, színesen fotográfálják a jövőben.

A színes filmgyártási láz Európára is átesapott és értesülésünk szerint az első európai színes filmet Korda Sándor fogja készíteni Londonban. A májusi királykoronázás színes híradója, egyéb terveken kívül már régen elhatározott terve Kordának. A német laboratóriumok szintén nem alszanak, sőt ha hinni

lehet a híreknek, a német eljárás még az amerikaiakat is felülmulja.

Mint hogy pedig minden gyártási proceszusnak anyagi alapja van.

veszélyben látjuk az úgynevezett fekete-fehér filmgyártást,

Karácsonyi és újévi ajándéknak cse-repesés-vágott virágokat, virágaranzsmákat a legszebbek legolcsóbb árban vásárolhat **CZIRA** virágüzletben, Oradea P. Regina Maria 2

mert a nagytömegű színes film készítése arré- enged következtetni, hogy az amerikai közön- ség tényleg szívesebben nézi a színes filmeket, mint a régi, egyszerűen fotográfáltakat. Ha pedig ez így van, úgy véljük, jó lenne az ame- rikai színes produkciókat nemcsak figyelem- mel kísélni, hanem technikailag is tanulmá- nyozni.

Meg kell néznie karácsonyi kiállításunkat!

Deutsch K. I. üveg és porcellán **Str. Nic. Iorga 4.**
nagykereskedés **Vételkényszer nélkül.**
Szabad bemenet.

Tokiót már elfogta az olimpiai láz

Harc az olimpiai ötkarikáért.

Tokió utcáin már most, négy évvel a tokiói olimpiász előtt megjelentek az olimpiai zászlók. Itt is, ott is feltűnik a fehér olimpiai zászló az öt világrészt jelképező különböző színű karikákkal. Sőt: egy élelmes kereskedő, aki először függesztette ki az olimpiai zászlót, „szabadalmaztatni” akarta a zászló használatát, illetve el akarta tiltatni ennek a zászlónak más által való használatát.

A japán olimpiai bizottság szakvéleménye alapján a bíróság elutasította a furcsa kérelmet. Azóta százával jelennek meg a kis olimpiai zászlók az üzleti negyedben.

Augusztusban vagy szeptemberben.

Még folyik a vita arról, hogy mikor rendezze meg Japán az olimpiai játékokat? Japánban a legszebb „tavaszi” hónap a szeptember, amikor mindig kellemesen süt a nap és felhőtlen az ég. Japán azt szeretné, ha ekkor rendezhetné meg a versenyeket. Szeptemberben azonban még sohasem volt olimpiász s az időpont tekintetében a rendező országnak alkalmazkodnia kell a résztvevő nemzetek többségének óhajához.

Japánban elsősorban Amerika véleményét kérte ki. Az olimpiai előkészítőbizottság kiküldötte gróf Soejimát és S. Kanot New-Yorkba, hogy az illetékes amerikai körökkel tárgyalja-

nak. Valószínű, hogy Amerika az augusztusi rendezés mellett foglal állást, főként azért, mert szeptemberben az amerikai főiskolások már megkezdik tanulmányaikat.

Milyen legyen a stadion.

Napról-napra ülésezik már a különböző olimpiai építkezéseket intéző bizottság Tokióban.

Japán stílusban építsék-e fel a stadiont — ez egyelőre a leggyorsabban eldöntendő kérdés. Japán építésszek és művészek vitatkoznak a kérdésen. A művészek szerint a japán stílus nem érvényesülhet olyan hatalmas épületeken, mint amilyen egy 150.000 embert befogadó modern stadion. Vannak viszont azokban, akik azt mondják, hogy a japán motívumokat nagyon jól lehet „modernizálni”.

Majehata mással megy az esküvőre.

A legérdekesebb személyi hír az olimpiászsal kapcsolatban az, hogy nem jön létre az a legromantikusabbnak vélt házasság, aminek legutóbb az egész világon híre járt. Hidoko Majehata, a mellúszás olimpiai bajnoknőjét és a kis Murakosot, a legjobb japán távfutót boronálták össze a hírek. Allítólag még Berlinben megbeszélték, hogy egymáséi lesznek.

Más azonban a romantika és más a valóság: Majehata a múlt héten tartotta eljegyzését Hyoto Msabikoval, a japán harcegi házból származó jeles fizikussal. Júniusban lesz az esküvőjük.

Megkezdődött a

PAP DROGERIA

karácsonyi reklám akciója, mely alkalommal minden vevő a következő ajándékot kapja:

- 50 lei vásárlásnál 1 dob. puder, 1 drb. Sulfamyl sampon.
100 „ „ 1 drb. szappan, 1 dob. 50 leies Floreal puder, 1 kis üveg Mon Atout kölniviz.
200 „ „ 1 tub. Gogo fogpaszta, egy 50 leies Floreal puder, egy Sulfamyl sampon.
500 „ „ 1 nagy tub Gogo fogpaszta, egy 120 leies Carioca puder, egy Sulfamyl sampon.

A fenti ajándékok nem értéktelen gyári minta dobozok, hanem valószínű értékek.

Használja ki a fenti alkalmat!

PAP DROGERIA

Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand No. 9. Telefon: 6-56.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bolíviában: Egész évre 300, félévre 200, negyedévre 120, egy hónapra 30 P. Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 50 P., negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Plat. Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adnak vissza.
Csak a választásblyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt nyugati szél, kevesebb köd. Északon kevés hó. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

VORBUCHNER PÜSPÖK IKTATJA BE KARÁCSONY HARMADNAPJÁN AZ UJ SIBUI PLEBÁNOST. Sibuiából jelentik: Vorbuchner Adolf püspök december 27-én, karácsony harmadik napján iktatja be ünnepélyes keretek között *Badilla* Jánost, az új sibui plebánost és Sibui-Pagarasi főesperest. A püspök az új plebánosnak különben elődje volt a plebánián. Az ünnepség delelőtt kilenc órákor kezdődik a belvárosi plebánia-templomban. Beiktatás után tisztelgések lesznek a plebánia második emeleti Rettinger-terében.

MINISZTERI ÉRTEKEZLET TATARESCU LAKÁSÁN. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt Tatarescu miniszterelnök lakásán miniszteri értekezlet volt. Az ünnepi szabadságról és általában a politika napirendén levő kérdéseiről volt szó. Tatarescu meleghangú felhívást intézett minisztertársaihoz, hogy választási körutakon tanúsítsanak érdeklődést a lakosság szükségletei iránt. Szóba került egyes ardeali liberális tagozatok vezetőségének átszervezése is.

Kibővített a királyi vadászterületet a Banatban. Timisoara. Saját tud. A királyi vadászterületek banati kormányzósága a Timis-Torontal megyében lévő vadászterületeit több hérellettel megnagyobbította. Így bérbevette a Murani, Bogda, Neudorf és Albringen községek vadászterületeit.

A LEGFŐBB HADSEREGTANÁCS. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap legutóbbi száma a hadsereg legfőbb tanácsának megalkulását közli. A tanács elnöke *P. Anghelescu* tábornok, hadügyminiszter s rendes tagjai a következő tábornokok: *Samsonovici* hadseregfelügyelő, *Manu*, *Mihlós* herceg, *Prodan Ioan*, *Mihail Ionescu*, *Canciulescu* és *Todicescu*. Feltételes szavazati joggal tagjai még a tanácsnak: *Balanescu* tengernagy, *Stoicescu* és *Glatz* tábornokok is.

Január 10-én, illetve február 1-én kezdik meg az esküdtszéki tárgyalásokat. Timisoara. Saját tud. Az esküdtszékek felállításáról szóló törvény végrehajtási utasítását most közölte a hivatalos lap. A z esküdtszékek intézménye január hó 1-én az egész ország területén életbe lép. A timisoarai ítélőtábla területén a következő időszakban tartják meg az esküdtszéki tárgyalásokat: a timis-torontal megyei esküdtszék november 15-től 25-ig, február 1-től 10-ig és június 1-től 10-ig tartja tárgyalásait. Timisoaran tehát az első esküdtszéki tárgyalás február 1-én lesz. Severin megyében tárgyalások lesznek: január 10-től 20-ig, május 15-től 25-ig és november 1-től 10-ig. Carasban: február 1-től 10-ig, május 15-től 25-ig és november 1-től 10-ig. Aradon január 10-től 20-ig, május 1-től 10-ig és október 15-től 25-ig. Elsősorban a „zártasok” ügyét kell letargyalni, tekintet nélkül a per keltezésére. A tárgyalást egy táblabíró vezeti két törvényszéki bíróval, kik az esküdték véleménye alapján hozzák meg az ítéletet. Az esküdtszék tagjai személyenként és naponként száz lei napidíjat kapnak, az nki kívül megtérítik az esetleges utiköltségeiket. Költséget és napidíja azonban külön kérvényezni kell.

A nagy köd miatt szünetel a francia légi közlekedés. Párizsból jelentik: Franciaország északi részében napok óta sűrű a köd. A bourgeti repülőgép működése teljesen szünetel emiatt. Tegnap egyetlen repülőgép sem indult Bourgetből és nem is érkezett meg egy sem, amire két év óta nem volt példa.

Zürichi zárlat. Párizs 20.32 háromnegyed, London 21.37 egynegyed, Newyork 135.12, Brüsszel 73.55, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 138.25, Berlin 174.95, Bécs — schilling 80.25, Prága 15.28, Varsó 82, Belgrád 10, Bucuresti 325

MIHAI NAGYVAJDA KARÁCSONYI ÜNNEPÉLYE. Mihai nagyvajda trónörökös Öfelsége a király jelenlétében tegnap a királyi palotában osztálytársaival karácsonyi énekeket énekelték, majd betlehem játékot adtak elő, melyben a pásztor szerepét Mihai trónörökös játszotta. Az ünnepély után az uralkodó kiosztotta a trónörökös osztálytársainak a karácsonyi ajándékokat.

ÖTVENÉVES TATARESCU MINISZTER-ELNÖK. Bucuresti. Saját tud. Tatarescu miniszterelnök tegnap volt ötven éves.

Hova kell ragasztani a levélbélyeget? A postaigazgatóság kéri a közönséget, hogy a levélbélyeget a boríték címzési oldalán a jobb felső sarokba ragassza, hogy a posta könnyebben és gyorsabban kezelhesse a leveleket s a közönséget pontosan kiszolgálta.

Blaskovics nagyprépost aranymiseje

Timisoara. Saját tud. Blaskovics Ferenc pápai prélat, nagyprépost most érte meg tudvalevően ötvenéves papi jubileumát. A jubiláns főpap, aki egész életén át nagyarányú tevékenységet fejtett ki, a ritka évfordulót lelki visszavonultságban kívánta megülni, amiért néhány napra a radnai szentferencrendi zárdába vonult vissza, ahol lelkigyakorlatot tartott. A kegytemplomban mutatta be aztán az Urnak az aranymisejét Csendesmisét mondott, amelyen megjelent Pacha Agoston dr. megyéspüspök, a timisoarai káptalan képviselőiben pedig Kayser Lajos prélatus-kanonok és Ferch Mátyás apátkanonok. Egyébként a jubiláns timisoarai és oravitai rokonsága jelent meg, azonkívül Ortisoara küldötsége. Blaskovics prélatus ugyan-akkoridején az ortisoarai kerület képviselője volt.

Mise után a jubiláns áldását osztotta a jelenlévőknek. Ezek után a Szentferencrend zárdájának éttörvényében Pacha dr. megyéspüspök átadta a jubilánsnak a Vatikánból érkezett táviratot, amely a Szentatya szerencsekívánatait tolmácsolta az aranymisees főpap számára. A káptalan díszes miseruhát adott a jubiláló nagyprépostnak, a megyéspüspök pedig ehhez illő infulát. A miseruhát és az infulát a timisoarai Missió kegytárgykereskedés készítette igen díszesen és művésziessé. Zártkörű ebéd volt aztán a jubiláns tiszteletére, résztvettek a püspök, a káptalan képviselői és a zárdai szerzetesei. Egyéb ünnepelés a jubiláns határozott kívánságára, aki csendben akarta aranyjubileumát megülni, nem volt. Csak számos levélben és sürgönyben üdvözölték Blaskovics nagyprépostot.

Miután a nagyprépost mindenféle kitüntetés elől is kitért, a megyéspüspök a jubileum alkalmával a jubiláns unokaöccsét Blaskovics Béla dr. teológiai tanárt és hittanárt, aki az egyházmegyének igen képzett és tevékeny papja, tüntette ki és szentszéki tanácsossá nevezte ki.

Cankov több napot töltött Budapesten. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy az elmúlt héten Cankov, volt bolgár miniszterelnök berlini és bécsi tárgyalásai után Budapesten is átutazott. Csak most vált ismertessé, hogy Cankov ezalkalommal néhány napot töltött a magyar fővárosban és udvariassági látogatást tett Darányi magyar miniszterelnöknel.

A „TUDÓSÍTÓ” kiadóhivatala ezúton értesíti olvasóit, hogy a novemberi és decemberi teljesen kész számokat a sajtóellenőrző hatóság intézkedése folytán egyelőre nem küldheti szét. Minden romény meg van azonban arra, hogy az immár huszadik évfolyamába lépő katolikus folyóirat ügye kedvező elintézés nyer és az elmaradt kettős szám még ebben a hónapban szétfut az előfizetőkhez és olvasókhoz. A kiadóhivatal kéri az olvasók szives türelmét.

* **A migrán és az idegesség** azon esetei, amelyek a gyomor- és bélműködés zavaraiából erednek gyakran már egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata által is megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

Kühár Flóris:

Barlangok, sírok, kupalák Ara 40 lei és portó.

Tanulmányok és utijegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

Sonnenschein Károly:

MESSIAS

Az antik világ testét rázta a láz. A nagy eredmények csődöt mondtak. A gyors cselekvések megtorpanak. A teremtő erő kiapadt. A szellemek kiszáradtak, mint a sívatag homokja. Vagy sötét összevisszaságban tapogatóztak. Schol egy világos út. Schol egészséges, természetes és Istenben gyökerező igazi jámborság. Az isteni gondolat és isteni törvény történelmi népe, Izrael, nem ismert többé magára. A vallásos férfiakat és asszonyokat, Simeont, Annát, Erzsébetet és magát Máriát, az Ur Anyját, már meg lehetett számlálni. A többiek a mának éltek és elszakadtak az ország nagy hagyományától. Mint könnyű, hervadt, szélszárgette, ősz levelek. A pogány lelkekben és zsidó szívekben nőtt a vágy és a kiáltás egy igaz ember után. Aki menekülést hozzon! A világosság után! A tanító után! A messias után! A magasztól kellett jönnie. Az Egeknek kellett Őt harmatozni! A felhőknek kellett szétszakadni, hogy Ő előléphessen. Így járt szájról-szájra, féltéken és halkán. Így vágyódtak, nyögtek és imádkoztak. De többet senki sem tudott. Nem tudták milyen lesz, hogyan fogja megoldani a kérdést és nem tudták, hogy mily nagy lesz a fény és a mentség. A csöndesek, a mélyek, a hívők megsejtették, hogy több lesz egy zsidónál. Simeon megmondta Máriának, mikor karján tartotta gyermekét. Megmondta, hogy ez a gyermek a pogány világnak is fénye lesz. Az angyalok is énekeltek Betlehem felett, hogy az emberiségnek és nemcsak a kis Palesztinának hozta a békét. Ennek a Messiasnak világosságában ott állt az egész világ. A két Ibériától az almodó Indiáig. Az egész világ öserdeivel, szigeteivel, palotáival. A világ lett az Ő országa. Hogy történhetett ez? Izrael közvéleménye nemzeti és napi politikai kérdésekben jelületes volt. A Messias számára, Dávid királyi nemzetségének utolsó sarja volt. Ő fogja Salamon dicsőségét visszaadni Jeruzsálemnek, Ő fogja Izrael megerített lobogóját újra felvonni a phöniciai tengeren, ki fogja szorítani az arccatlan rómaiakat a szent országból és újra fogja veretni az ország pénzét. El a dénárral és a császár képmásával. Ragyogjon fel ismét a zsidó jogar a Népek felett. Az Euphratesből a Nilusig. Így látta a Messias a Sátán, Izrael rossz szellemét. Barokk fejedelemnek képzelte, ünnepi lakomákkal, aki a népet kenyérral és cirkuszi játékokkal elégíti ki. Színjátékos Caesarnak, aki érti az uralkodást. De ez az uralkodás nem kell a Messiasnak. Az Ő országa nem a világból való. Nem a zsidó nép imperializmusában gondolja a világot megmenteni. Nem csapatok diztépéseiben. Nem a fehér elefánton, páncélos kocsin. Ha már be kell vonulnia királyi városába, akkor számáron akar bevonulni. Az Ő országa a lelki ember országa. Igaza van Keresztelő Szent Jánosnak, amikor belső átalakulással készít elő a Messias napjára. Térjete meg! Le a büszkeséggel! Töltsétek ki szívetek üres völgyeit! Építsetek egyenes utakat! Rendet a rendetlenségbe! Legyetek megint tisztelendő, tiszták, hűek, legyetek jámbor emberek. Evangélista Szent János Advent 3. vasárnapján a Keresztelő válaszárol ír és hozzáfűzi: „A küldöttek pedig a farizeusok közül voltak.” Vagyis nem értették a szót a lelki emberről. Csak a fegyveres hatalomra figyeltek fel. Csak az udvari fogadásra gondoltak. Csak fényvel, pénzzel, sikerrel számoltak. A Messias ezeket nem tagadja. Van értelmük ezeknek is a világban. De a mentség máshonnan jön. Nem az erőszaktól! Nem a törvényből! Nem a gazdasági életből! Hanem a lelki emberből! A lélekből, a kegyelemből. A Messias a legmélyéről akarta a világot átformálni. Az emberek lelkéből...

Elgázolt a vonat egy elmebajos kereskedőt. Satu-Mare. Saját tud. A vasuti állomáson nagy riadalmat keltett, hogy az Oradea felől érkező szerelvénye kerekeit alvadt vér borítja. Kiderült, hogy Carei közelében a hajnali vonat elgázolta Friedmann Lipót carei kereskedőt. A hullárseket a pályáról találta meg. Azonnal értesítette az állomásfőnökeget, ahonnan a rendőrségre továbbították a jelentést. Az elvágott hullát nem volt szabad eredeti helyéről elmozdítani, amíg a hivatalos bizottság meg nem tekintette. Ez csak a déli órákban történt meg. Addig öt vonat gázol, át a hulla felett s azt darabokra tépte.

Ne okozzon gondot Önnek a karácsonyi bevásárlás!

Fáradjon be a

CORSO illatszertárba

Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand, Banca Româneascăval szemben a sarkon, ahol biztosan kedvére való ajándékot talál olcsó árakon.

Beiratkozási és tagsági díj a satumarei villamosműnél. Saját tud. A satumarei villamosmű, amely a város tulajdona, de a tanácstól függetlenül, kereskedelmi alapon működik, már sok meglepetést szerzett fogyasztóinak. Az egyenáramról váltóáramra való áttérés következtében szükségessé vált átszerelési munkálatok ezres költségei mellett még egy másik, szinte érthetetlen kiadással terhelik meg a fogyasztókat. — Ugyanis a háztulajdonos, vagy a lakó, aki be akarja vezetni az áramot, mindenekelőtt kétszáz lei „tagsági díjat” köteles befizetni a villamosmű pénztárába. A fogyasztótól még külön hatszáz lei tagdíjat is követelnek, tehát a villamosműnél minden fogyasztó nyolcszáz leivel van érdekelve. S ha ezt az összeget összevetjük a fogyasztók számára, könnyen kiszámíthatjuk, milyen forgatókével dolgozik a városi villamosmű, amely ilyenformán a fogyasztók részvénytársasága. Pénzük kamata fejében azonban csak méregdrága áramot és költséges meglepetéseket kapnak.

ARVIZ JAPÁNBAN. Tokióból jelentik: A japán Osikszawa mellett még november huszadikán egy hatalmas gát keltészakadt és kétszázharminc ember a vízbe fullt. A gátakat kijavították, de a gyorsan készített építmény nem tudott ellenállani a víznyomásnak. A gát kedden reggel ismét elszakadt és több falu víz alá került. Az eddigi hírek szerint tizenhatszáz ember megfulladt, negyven megsebesült.

Magyarországon keresik a székely asszony huszával ezeltől eltűnt gyermekeit. Budapestről jelentik: Ferenczy Tibor dr budapesti rendőrfőkapitány levelet kapott a romániai trei-scaun megyei Turia községből, Kiss Józsefné ottani születésűtől. A levélben Kiss Józsefné elmondja, hogy husz évvel ezelőtt, az akkori háborús időkben ő is menekült és elvesztette két kis lányát. A gyermekek a tárgumuresi árvaházban voltak és az árvaház növendékeit akkor Oradeára vitték. A gyermekeknek utközben nyomuk veszett. Az anya azóta kereste gyermekeit. Az a feltevés, hogy valahol Magyarországon élnek ezért a budapesti rendőrséget kérte fel felkutatásukra. A budapesti rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot.

Községekben nem szabad tíz sertésnél többet a hizlaldában tartani. Timișoara. Saját tud. Az egészségügyi felügyelőség rendeletet adott ki, amely szerint egészségügyi okokból tilos a községek belterületén tíz sertésnél többet hizlalni a gazdasági udvarokon. Városokban a beltelkektől egy kilométernyi távolságra, községekben félkilométernyire szabad csak tíz sertésnél több állatra szülő hizlaldát tartani. A rendelet az egészségügyi törvény végrehajtási utasításának harmincharmadik pontjára hivatkozik, amely a sertéshizlalást „tisztátalan iparágként” minősíti. A megyei időközi bizottság most foglalkozott ezzel az ügyvel. Több község ugyanis a megye intervencióját kérte. Vannak banati községek, ahol a lakosoknak nyolcvan százaléka foglalkozik sertéshizlalással. A megyei időközi bizottság emlékiratot készített a megyei állategészségügyi hivattal és a mezőgazdasági kamara útján eljuttatja a miniszteriumba. A rendelkezés hatálytalanítását kéri.

Tisztviselők jelentkezése a közigazgatási tanfolyamra. Timișoara. Saját tud. A városi és megyei tisztviselőknek, a fővárosban tartandó közigazgatási tanfolyamokra való jelentkezése most ért véget. Mint ismeretes, ezektől a tanfolyamoktól teszi függővé a további előléptetéseket. A megyei tisztviselői karból — beleértve a szolgabírói hivatalok és községek tisztviselőit is — háromszázötvenen jelentkeztek. Ezzel szemben a városi közigazgatás és vállalatok tisztviselői közül mindössze csak hatvanegyet jelentkezett. A megye, tisztviselőinek bucaresti tartózkodási költségeit, egyrészt egélyek útján fedezi. Az egyetemet végzett tisztviselők tizenöt napos szakaszokban vesznek részt a tanfolyamon. Ez a tanfolyam január 15-én kezdődik. A tisztviselők ezen csoportját két alcsoportra osztják, vagyis az érdekeltek két turnusban utaznak Bucureștibe. A többi tisztviselőnek több, egyenként harmincnapos időtartamra kell a fővárosba utaznia. A tisztviselőket egyébként három csoportba osztották, hogy ne egyszerre legyenek távol. Az első csoport február 15-én kezd meg a tanfolyamot.

Veszélyes tüzet okozott a felborított gyertya. Timișoara. Saját tud. A negyedik kerületi „Louvre” divatruház üzlete tegnap váratlanul hatalmas füstgomollyal telt meg. Megállapították, hogy a füst a pincéből tör elő. Egy tizenhárom éves cselédleány a pincebeli fűskamrában járt égő gyertyával. A gyertya felborult és a gyullékony anyagok között tűz kerekedett. A fiatal leány ijedségében nem igyekezett elfojtani a tüzet, hanem a házmestert kereste. A pince pedig pillanatok alatt hatalmas lángokba borult. Különösen a „Sanitaria” kötszerüzlet raktára táplálta könnyen gyullékony anyagaival a tüzet. A katonai tűzoltóság közel egy órányi munkát fejtett ki, míg a tüzet eloltotta. A „Louvre” divatruház padlózatát is át kellett törni, hogy könnyebben lehessen az oltási munkákat végezni. A kárt egyelőre még nem állapították meg.

Tagja a „Hangya” szövetkezetnek?

Akkor szerezze be mindenemű cipő szükségletét kényelmes részleffizetéssel.

a MUHARY cipőáruházában
Bulevardul Regele Ferdinand No. 9.

Egy dísznő különös éhségrekordja. Münchenből tudósít a berlini „12 Uhr Blatt” munkatársa arról a különös éhségrekordról, amelyet akaratan kívül állított fel egy oberriedi gazda jóltáplált kocája. Az állat öt hét előtt nyomtalanul eltűnt, úgyhogy a gazdája már régen fel is adta a reményt, hogy valaha is viszontláthatja majd megint szép, kövér hizóját. E napokban váratlanul, — csodák csodája — megszólalt azonban az egyik szénakazal, melyből rőfögő hangokat vélt hallani a parasztagazda. Lapátokkal, gereblyékkel estek neki a kazalnak a falusiak, mire csakhamar az eltűnt dísznőre bukkantak, amely annyira bekeleldött már a széna közé, hogy talán sohasem látták volna viszont. Azonnal lemérték a megkerült hizót s akkor kiderült, hogy az az akaratonkívüli éhségstrájk következtében három és fél mázsáról 1 és fél mázsára fogyott. A kalandos sorsu kocát azóta dupa porció moslék illeti.

* **Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos házi szer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi **Ferenc József** víz gyors, biztos és kellemes hatása húgysavfelhalmozódásnál és kösvényrohamoknál kiválóan érvényesül. Az orvosok ajánlják.**

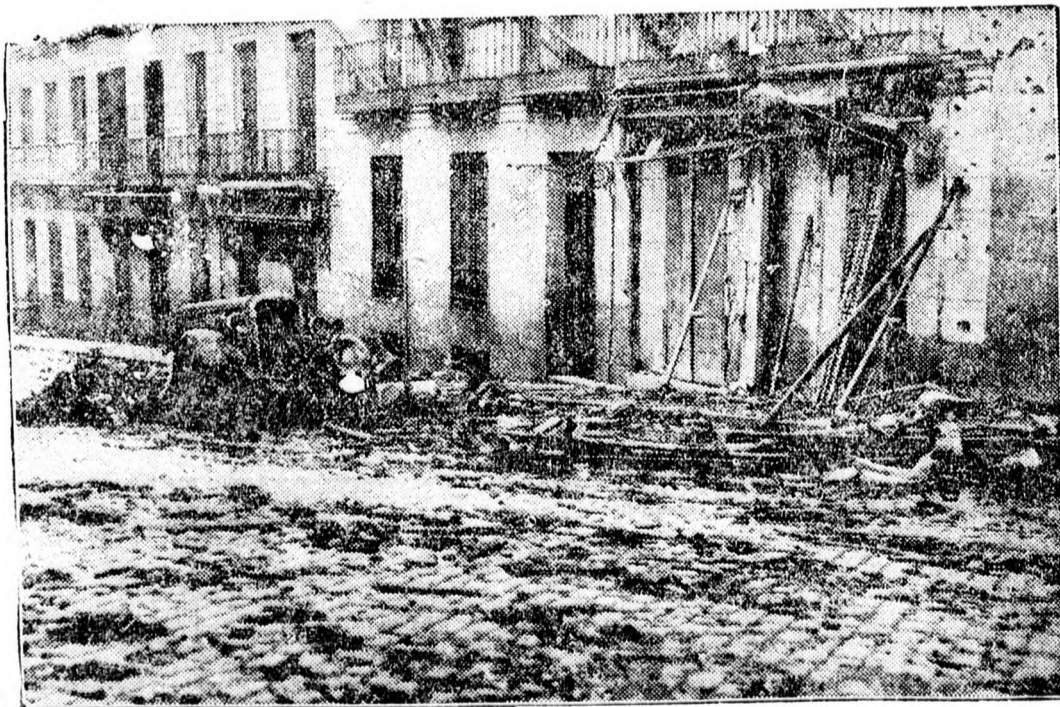
EREDMÉNYES NÉMET-LENGYEL TÁRGYALÁSOK. Berlinből jelentik: Kelet-Poroszország és Németország közötti átmenő forgalomra vonatkozó német-lengyel tárgyalások, amelyek eddig is barátságos mederben folytak, most kedvező meg egyezséssel értek véget. Az egyezmény szerint a jelenlegi átmenő forgalom megmarad a jövőben is s azt a legrövidebb lengyel vonalon fogják lebonyolítani. A fizetéseket a kölcsönös érdekeknek megfelelően esz-közlük.

Holttest a sínek között. Carei. Saját tud. Boros László, a carei állomás mellett levő 470-es számú őrház alkálya kedre virradó reggel, vonalvizsgálat alkalmával az őrházról 500 méterre a carei és sanislai vonalon egy összeroncsolt, fejnélküli ember holttestre talált a sínek között. Összetépett utuleveléből megállapították, hogy Bitael Ferdinand, a clujmezei Hidas község 24 éves zsidópapjával azonos. A nyomozás azt igyekszik megállapítani, hogy nem bünténnyel állanak-e szemben.

HERTZ MARTON SZÁMARA NINCS KEGYELEM. București. Saját tud. Hertz Márton azon kérését, hogy a belügyminiszteri határozat következtében fogatosítható kiutasítási eljárást függeszték fel, közigazgatási perének befejezéséig, elutasította a törvényes-zék.

Elkészítették a párizsi futballvilágbajnokság tervezetét. Párizsból jelentik: A francia fővárosban tartott ülést a FIFA bizottsága, amelynek feladata a világbajnoki labdarúgó torna előkészítése. Az ülésen a francia Chevallier (nem a színész) elnökölt és azon Schrincker dr, a FIFA főtitkára, valamint az olasz Barassi is részt vett. A bizottság előkészítette a világbajnokság lebonyolítási tervét, amely szerint a selejtezőket már 1937. év nyarán lebonyolítják, később kijelölendő korszakokban és Franciaországban csak a döntő meccsek kerülnek lejátszásra. A selejtezőket 1938. január 15-ig be kell fejezni, a döntőre pedig 1938. június 14. és 19-ike között kerül sor. A meccsek közül Párizsban csak 2-3 mérkőzés lesz, a többiek nagyjából francia vidéki városokban bonyolítják le. Rövidesen tájékoztatót küldenek az érdekelte szövetségeknek és a legsürgősebb teendő, hogy a jelentkezéseket már február 15-ig be kell nyújtani a FIFA főtitkárságnál.

Megjelent a Magyar Tanító, a tanítói érdekekért küzdő tanügyi lap legújabb karácsonyi száma, amely a fontos és érdekes tanügyi cikkek, közlemények mellett színes mellékletet is hoz. Gyenge Lajos, Sarka Lajos, Úrmóssy Árpád, Drózd Gyula, Mészáros Elek, Székely Gyula, Magyar Gyöngyvér, Kieadorján Zolt, dr Csiky Lajos irtak ebbe a számba, melyet gazdag rovatok egészítenek ki. A Magyar Tanító havonta jelenik meg, évi előfizetési ára 60 lei. Kiadóhivatal: Oradea, Str. Take Jonescu 6.

Madrid ostromából:

szétrombolt ház, amely előtt egy teherautó látható, amit telitalálat rombolt szét.

KÖZGAZDASÁG

Általános gazdasági fellendülés és a helyzet fokozottabb javulása várható

Ipari, kereskedelmi és közgazdasági szakemberek nyilatkozata az elmúlt gazdasági esztendő eredményeiről és a jövő kilátásairól

A szigorító intézkedéseket a kereskedő osztály csak átmenetieknek tartja

Most, hogy ismét egy év végéhez értünk, önkéntelenül is gazdasági mérleget igyekeztünk csinálni. Tulajdonképpen mindenki tisztában van az 1936-os esztendő lezajlott napjainak eseményeivel, de mégsem érdektelen, ha főbb vonalaira egy rövid visszapillantást vetünk.

Körkérdést intéztünk városunk vezető közgazdasági, iparos, kereskedelmi és mezőgazdasági tényezőihez. A kérdés a következő volt:

Mit hozott az 1936-os esztendő és mit várhatunk az újévtől?

Most pedig lássuk sorjában a válaszokat.

Mit mond a Munkakamara elnöke?

Első útunk az újonnan felállított Munkakamarához vezetett. Moga Máté elnököt íróasztala mellett találjuk, amint szegénységilyt oszt ki. Készségesen áll rendelkezésünkre.

— *Az iparosság helyzete éppúgy, mint a munkásságé nagyon nehéz, de azért az állandó javulás jeleit láthatjuk.*

Ezután áttér Moga Máté a munkakamara felállításának körülményeire s az Ipartestület, valamint a Munkakamara problémáit fejtegeti.

— Közbenjárásomra a miniszter elhatározta, hogy a munkakamarának külön költségvetést készít. Az új törvény közelebb hozza egymáshoz az iparost és a munkást, mivel egy helyen vannak. A Munkakamara munkásságára vonatkozólag megemlítem, hogy bár hat hónap alatt három elnök váltotta fel egymást, mégis minden a legnagyobb rendben megy és a fővárosban is a harmadik helyen áll az oradeai kamara. Igyekszünk eleget tenni úgy az iparosságnak, mint a munkásságnak és megvédjük mindenki jogait. Jövőre is a béke és a megértés szellemében fogom továbbvezetni a Munkakamarát és remélem, hogy jószándékomat teljes siker fogja koronázni.

Gyenge termésre van kilátás, a Mezőgazdasági Kamara igazgatója szerint.

A Mezőgazdasági Kamarában Corbutiu János igazgatót szólaltattuk meg. Röviden összegezte a helyzetet:

— *Az idei természettel igazán meg lehetünk elégedve. Viszonyitva az előbbi évek eredményéhez, még jobb is, mint amilyent vártunk. Nagy kivételi lehetőségünk volt és ezt — a kormány különösebb támogatása nélkül — ki is használtuk. A mezőgazdaság fejlesztése céljából a kamara az idén is sok búza és terménymagot osztott szét és gyümölcsfa-palántát adott el olcsó áron. Több ízben hozatott apaállatot Sibuból és Mediasról, úgyhogy a fuvarköltiségeken kívül az állatok árának 25—30 százalékát is a kamara viselte. Legutóbb Ausztriából hozattunk 15 pinsgani bikát a hegyvidék részére.*

— *Amilyen jól zárult az 1936-os esztendő, olyan gonddal nézünk az elkövetkezendő év elé. A hosszúra nyúlt őszi esőzések következtében ugyanis a vetemények 75 százaléka sincs elvetve. A megjavult időjárásban ezt igyekeznek gazdáink most pótolni, de ha nem jön egy kivételesen jó (nem száraz) tavasz, akkor gyenge termésre van kilátás.*

Kereskedelmi és ipari téren jelentős javulás állott be.

A Kereskedelmi és Iparkamaránál Buzea Jeronin főtitkárt kerestük fel, aki alaposan és kimerítően jellemezte az elmúlt évet és rámutatott arra az útra, amelyet követni kell, ha további fejlődést akarunk.

— *1936-ban — kezdte Buzea, — úgy kereskedelmi, mint ipari téren jelentős javulás*

állott be. Különösen nagyot fejlődött a kivitel (fa, állat stb.), ami mindenütt éreztette hatását. Javult a falusi nép bevásárlási képessége és ezt a javulást megérezte a piac. A behozatal kérdésében is új korszak kezdetét jelentette az idei esztendő. Eddig ugyanis a helybeli kereskedők és iparosok csak a bucuresti és galati kereskedők közvetítésével kaphattak behozatali engedélyt. 1936-ban azonban a kamara többszöri közbenjárására már a bihor-megyeiek is elnyerték ezeket az engedélyeket. Az idei kereskedelmi mérleg 8 milliárd többletet mutat fel az 1935-ös deficitel szemben. Ebből a 8 milliárdos többletből természetesen még le kell vonnunk azt a jelentős összeget, amely állami adósságok törlesztése révén elhagyja az országot, mégis reméljük, hogy jövőre egy és fél milliárd leiel bővítik a behozatalt, ami különösen a bihoriaknak fog sokat jelenteni.

— Ez az általános helyzetkép, amire még a következőket tehetem hozzá. Mi itt a kamarában mindent megteszünk a gazdasági

A kereskedők helyzete, a Kereskedelmi Csarnok elnökének megvilágításában

Farkas István, a Kereskedelmi Csarnok elnöke az alábbiakban válaszolt a feltett kérdésekre:

— *A jelenlegi kormányzat 1936. év folyamán a kereskedőket érintő rendelkezéseiben igen sok megértést mutatott a kereskedő osztállyal szemben. A kereskedők terheit ugyan nem csökkentették, sőt elég nagy mértékben emelték az év folyamán, ezeket a kormány költségvetési szükségletének szükségességével igazolta. A külkereskedelmi és különösen a behozatali rendszer, amelyet már annyszor módosítottak, nem felel meg a kereskedők érdekeinek és kívánságainak. A most érvényben levő szigorító rendelkezéseket a kereskedőosztály csak átmenetieknek tartja és reméli, hogy nemsokára el fog jönni a régóta óhajtott szabad kereskedelem korszaka. Egész tárgyilagosan megállapítható, hogy Pop Valér miniszter úr amióta a kereskedelemügyi minisztérium vezetését átvette, igen sok könnyítést igyekezett eszközölni e téren.*

— *Az érdekképviseleti testületek intervencióit a kormány sok jóakarattal fogadta és megemlítették a következők:*

— *A képzésről szóló törvénytervezet igen sok olyan rendelkezést tartalmazott, amely a kereskedők érdekeivel homlokegyenest ellenkezett. Az érdekképviseleti testületek akciója teljes sikerre vezetett. A kormány a törvénytervezetnek a kereskedőkre vonatkozó összes részeit törölte.*

— *A vas és gyapjuszövetek új forgalmiadó-törvény tervezeténél a kormány nagy mértékben figyelembe vette az érdekképviseleti testületek módosító javaslatait, sőt a pénzügyminiszter a törvény megjelenése után a törvényben a kereskedők által fizetendő forgalmi adóit külön kiadott végrehajtási utasításban felére szállította le.*

— *Az elmúlt pénzügyi évekről származó állami tartozások (adók, illetékek, bírságok) likvidálásáról szóló törvény lehetővé tette a kereskedőknek, hogy az állammal szemben fennálló tartozásaikat előnyös feltételek mellett rendezzék.*

— *A szakkamarák felállításáról szóló törvény lehetővé tette azt, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarák választott tanács vezetése alá kerüljenek a régen tartó időközi bizottságok helyett. A kereskedőtársadalom nagy reménnyel és bizakodással tekint a választott ve-*

Hosszu esztendőkön át szenvedtem gyomor és májbajban...

már el is vesztettem minden reményemet és lemondtam a gyógyulás lehetőségéről. Azonban nemrégiben több embertől hallottam, hogy a Gastro D. kúra visszaadta egészségüket, így én is elhatároztam, hogy még egy próbát teszek. Vásároltam 1 üveg Gastro D-t, már az első üveg elhasználása után örvendetesen javult betegségem. A kezelés most már tökéletesen kigyógyított. Ismét egészséges vagyok, nincsenek fájdalmaim, mindent ehetek, jól alszom, nem gyötör fejfájás. Kerekes Agnes, Bucuresti, Str. Frumoasa 52.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

élet fellendítése, előbbrevitele érdekében és igyekszünk visszaadni Oradeának azt a kereskedelmi jellegű, amivel a multban rendelkezett. Elsősorban szabad vámraktár felállítását szorgalmazzuk. Nagyfotosszerű volna nemcsak Románia, de ugyanígy Csehszlovákia és Ausztria részére is kölcsönös kedvezményes szállítási egyezmények kötése az európai államokkal. Ezek az államok ugyanis behozatali cikkeiket idegen hajókkal szállítják, ami lényegesen megdrágítja azt. Például, ha Németországból rendel Románia, így az árut a hosszú tengeri út helyett szárazföldön szállíthatják. Tehát időt és ezáltal pénzt is megtakarítunk.

— *Nézzük most mi a helyzet Biharban. Az élőállat és általában a mezőgazdasági termények ára felszökött. Általában az egész vonalon fejlődés és a gazdasági helyzet fokozottabb javulása várható. A pénzügy is sokkal ésszerűbben és realisabban vetette ki az állami adót. Amit azonban egyik oldalon nyertünk, elvesztjük a másik oldalon. A városi adót ugyanis felemelték. Reméljük azonban, hogy az illetékesek végre jobb belátásra jutnak és belátják, hogy a kereskedelem előmozdítása és támogatása elsőrendű érdek.*

zetőség működése elé.

— *A kormány teljes támogatásban részesítette az ország minden részében megtartott kiállításokat, mintavásárokat és hasonló rendezvényeket. Ezek sikerét 50 százalékos vasúti kedvezményekkel, szállítási kedvezményekkel, illeték elengedésekkel teljes egészében elősegítette.*

— *A búza értékesítéséről szóló rendelet a kereskedőket egyes formások betartására kötelezi. Ezek a formások igen nehéz feladatokat rónak a kereskedőkre. A helyi hatóságok azonban intervenciókra tőlünk telhetőleg enyhíteni igyekeztek ezeket a súlyos formásokat.*

— *A nem patenta fixa szerint adózó kereskedők adóját az idén különösebb formások nélkül a tavalyi adóalap áthozatalával oldotta meg a kormány. Ezzel igen sok kereskedő mentesült az évenként szokásos adókivétési eljárástól. Az erre vonatkozó törvény a kincstárra vonatkozólag is előírta, hogy csak abban az esetben eszközölhető adóemelés, ha a kincstár közegei kétségen kívül be tudják bizonyítani, hogy az adózó jövedelme a múlt évihez képest 25 százalékkal emelkedett.*

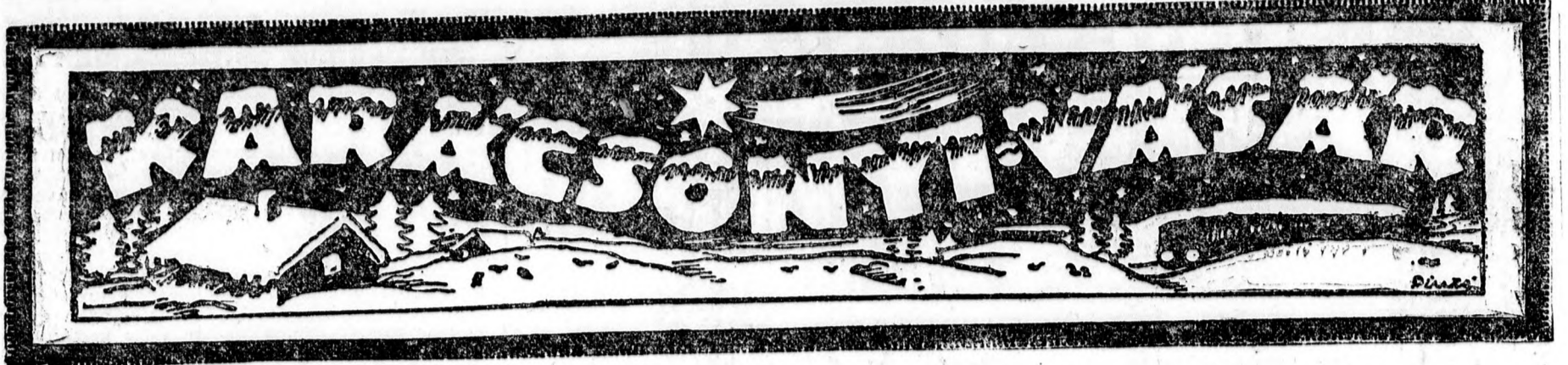
— *Általában tehát az mondhatjuk, hogy a kereskedőket érintő törvények és rendeletek több megértést mutatnak a kereskedőosztállyal szemben, mint a multban. És ha közbenjárásunk a tisztességtelen verseny elleni törvény életbeléptetése, a házalókereskedelem megszüntetése érdekében sikerrel fog járni, úgy a kereskedőosztály helyzete javulást fog mutatni.*

Eddig tartanak a nyilatkozatok. Feltárják az ország népének sérelmeit, fellebbentik a fátyolt egy esztendő verejtékes küzdelmeiről, de a sorok mögül kicsendül a jövőbe vetett hit, s egy szebb és boldogabb jövő bizalma.

Bailay Sándor

Minden karácsonyfán
PETROVICI
bonbon csüngión, mert
minőségben utólréhetetlen

Var és terakat Str. Alexandri 28.
Közvetlen Bulevardul Regele Ferdinand 8.

Legszebb karácsonyi ajándék a jó könyv!

Lelki élet könyvei:

A 14 segítő szent	60
Brentano: <i>A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése</i>	120
Horváth: <i>Életépítés</i>	65
Tanquereit: <i>Aszkétika és misztika</i>	350
Eberhammer: <i>Példák az életből</i>	205
Csávossy: <i>Együtt a Mesterrel</i>	110
Biró: <i>E jelben győzni fogsz</i>	20
Müller: <i>Ferrero M. Benigna Consolata élete</i>	95
Müller: <i>Farkasok között</i>	55
Tomka: <i>Három nap a Manrézaban</i>	130
Plus: <i>Hogyan imádkozzunk?</i>	45
Tissot: <i>Hibáink jórafordításának művészete</i>	80
Lehodey: <i>Isten kezében</i>	120
Willam: <i>Jézus élete</i>	235
Müller: <i>A jó Isten</i>	75
Plus: <i>A kereszt királyi útja</i>	90
Kemenes: <i>Királyi papság</i>	145
Elekes: <i>Krisztust, kenyeret</i>	165
Schmiedt: <i>Lelket az életbe</i>	110
Blázovich: <i>A legfőbb válság</i>	60
Blázovich: <i>A csend mélységei</i>	105
Kühár: <i>Liturgikus Lexikon</i>	215
Boue: <i>Mit rejt a jövő?</i>	35
Müller: <i>A nagy szentség szolgálatában</i>	90
Csávossy: <i>Nagy király nyomdokain</i>	235
Csávossy: <i>Örök igazságok</i>	235
Kühár: <i>Örök élet forrásai</i>	130
Eymard: <i>Szentáldozás életforrás</i>	80
Eymard: <i>Isteni nagy szentség</i>	80
Walter: <i>Üdvözlégy Mária</i>	110
Oslay: <i>Szabin testvér</i>	120
Krane: <i>Szennai legenda</i>	105
Müller: <i>Szent bilincsek</i>	55
Kárpáti: <i>A szeretet apostola</i>	70
Müller: <i>Szeressétek egymást</i>	35
Legeza: <i>A világmisszió hősei</i>	60

Regények és útleírások:

Rendl: <i>A messi út</i> (Szent István kiadás)	35
Nagy Méda: <i>Hét ősz, egy tavasz</i> (Szent István kiadás)	35
Pericard: <i>Egy apa regénye</i> (Szt István kiadás)	158
Sienkievicz: <i>Tűzzel-vassal</i>	158
Bottomo: <i>Orvosok</i>	126
Tarczai: <i>A budai gyár</i>	140
Crawford: <i>Corleone</i>	140
Sienkievicz: <i>Volodijovszky úr</i>	110
Tarczai: <i>Masolino</i>	105
Bourcet: <i>Megtört peccsét</i> (Mária Kongregáció kiadása)	95
Lermite: <i>A vén leány</i> (Mária Kongregáció kiadása)	110
Claudél: <i>Selyemcipő</i> (Mária Kongregáció kiadása)	110
Szerafini: <i>Lola naplója</i> (Mária Kongregáció kiadása)	40
Szerafini: <i>A másik</i> (Mária kongregáció kiadása)	60
Le Fort: <i>A gettóból jött pápa</i> (Mária Kongregáció kiadása)	100
Krane: <i>A Názáreti</i> (Korda kiadás)	85
Krane: <i>Magna Peccatrix</i> (Korda kiadás)	110
Gáspár: <i>A világ orvosa</i> (Szent István Társulat kiadása)	180
Rachmnova: <i>Szerelem, cseka, halál</i> (Dante kiadás)	100
Rachmanova: <i>Házasság a vörös viharban</i> (Dante kiadás)	100
Rachmanova: <i>A bécsi tejes asszony</i> (Dante kiadás)	100
Rachmanova: <i>Gyermekkorom</i> (Dante kiadás)	100
Rachmanova: <i>Irgalom</i> (Dante kiadás)	100
Szikra: <i>Márta, aki Máriának született</i>	145
Apponyi: <i>Élmények és emlékek</i>	235
Allan: <i>Anthoni Adverse</i> (Singer és Wolfner kiadása)	432

Mauriac: <i>Frontenac misztérium</i> (Mária Kongregáció kiadása)	75
Pakoes: <i>Edua áldozata</i> (Korda kiadás)	130
Erdősi: <i>Napsütéses Indiában</i> (Szent István kiadás)	215
Schök: <i>Öt világrészen keresztül</i> (Szt István társulat kiadása)	150
Bangha: <i>Róma lelke</i> (Korda kiadás)	110
Bangha: <i>Amerikai missziós körutam</i> (Mária Kongregáció kiadása)	40
Bangha: <i>Dél kerszje alatt</i> (Korda kiadás)	125
Böle: <i>Spanyol földön</i>	285
Nyisztor: <i>Felhőkarcolók, házatlanok</i>	95
Kühár: <i>Barlangok, sírok, kupolák</i>	40
Kalmár: <i>Ismereken népek</i>	227
Lischerong: <i>Magyar jezsuiták Kínában</i>	160

Legszebb ajándék könyvek

Missalé vk., vörösmetszés	295
Missalé vk., aranymetszés	320
Missalé bőr., vörösmetszés	550
Missalé bőr., aranymetszés	650
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. füzeve</i>	420
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. félvászonkötés</i>	560
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. egész vászonkötés</i>	630
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. luxus vászonkötés</i>	840
Schütz: <i>Szentek élete, I., II., III., IV. bőrkötés</i>	1200
Kállay: <i>A Pápa és a Vatikán</i>	264
L. Burger: <i>Bölcsőre hulló fények és árnyak</i>	90
Babics: <i>Amor Sanctus</i>	350
Harsányi: <i>A nemporladó kezű király</i>	180
Spiragó: <i>Felnöttek katekizmusa</i>	360

Legalább 500 lei értékű rendelés esetén 5%, legalább 1000 lei értékű rendelés esetén 10% kedvezmény január 15-ig

Apcóhirdetések

Adás-vétel
Különféle gyermekjátékok nagy választékban kaphatók Oradea, Strada Leaganului 12. szám.
Ifjúsági könyvek, jó állapotban olcsón eladó. Oradea, Str. Millerand 3. I-és emelet
Kaczián pince borai literenként 9 leitől kezdve kaphatók Oradea, Str. Regele Carol 24. sz. a.

Olcsón, olcsón, olcsón
Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak Herbst óra- és ékszeráruház Oradea, Reg. Ferdinand 3. Női, férfi arany és ezüst karórák, 14 karátos arany karikagyűrűk, Doxa, Omega, Schaffhauseni aranyórák, briliáns gyűrűk, fülbevalók, olcsón, olcsón, olcsón. Valódi ezüst, porcellán, 6 személyes feketekávés készlet 400-500-800 lei Teás készlet 6 személyes 1250-1500 lei. Vesszek aranyat, ezüstöt s briliánst.

Sajáttermésű borok
mindenféle fajtaban a legnagyobb választékban vásárolhatók. Árak 8 leitől 20 leig. Fülöp borpince, Oradea, Calea Izvorului 6. (Tudósznatoriummal átellenben.)
Olcso
karácsonyi elárusítás Tarján óras és ékszerésznél. Oradea, Bdul Regele Ferdinand 8.
Gyomorégés, és gyomorsavtúltengés. emésztési zavarok. epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár Oradea.
Legfinomabb férfiinget legolcsóbban árúsít a PFAFF-cég. Sas-pasage

1 liter
pecsenye bor 8 lei, rizling 10 lei, gyógyvörösbor 14 lei. Joó Lajos fűszerüzletében. Oradea, Tache Jonescu 24.
Eladó
henteseknek egy töltő gép. Tóth, Oradea, Str. Vasile Conta 4 szám.
Egy v egy két
szép antik fotelt keresek. Foto „Aurora” — Goldstein, Oradea.
Különféle
Ha elegáns, jó és tartós cipőt akar venni, keresse fel az Apolló cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand No. 12.

Fajtiszta
harcú kanári madarak és 14 levelű filodendron eladó. Oradea, Str. Olteanu 8. szám.
Oradeai piacon
jól bevezetett ipari vállalat, betegség miatt eladó, esetleg házal is. Cim a kiadóban.
6 személyes
uj majolika tea szerviz eladó. Oradea, Str. Lunga 3. szám.

Megvételre
keresek egy jó karban levő férfiszabó varrógépet. Oradea, Strada Vladimirescu 29. szám Rác.
Alkalmazás
Gyermekszerető
mindenes felvétetik bizonyítvánnyal. Cim Oradea, Str. Sztaro veszky 17-a.
Figyelem!
Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen. Mindenféle gyapju fonalak és felvető anyagok, mintázott és festett zeákszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrot gyapju fonalak minden színben csak a „FORTUNA” szövedében szerezhetők be. Oradea, Strada Vlăhuja 4. szám, az udvarban.